

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.**1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?**

Slovakkia seaduste kohaselt ei ole lubatud pärimislepingut sõlmida ega ühist testamenti teha.

Testamendi koostamiseks on mitu võimalust.

1. Testaatori omakäeline kirjalik testament peab sisaldama tema oma käega kirjutatud allkirja ja kuupäeva. Sellisel kirja pandud testamendile ei pea alla kirjutama tunnistajat.

2. Erinevaid kirjapanemise viise kasutades koostatud testament (nt arvuti ja kirjutusmasina abil või mitte testaatori, vaid muu isiku kirja pandud testament) tuleb allkirjastada kahe tunnistaja juuresolekul, kes peavad testamendile alla kirjutama tõendamaks, et dokumendi näol on tõepoolest tegemist testaatori viimse tahte avaldusega. Sellisel koostatud testament peab samuti sisaldama isiku omakäelist allkirja ja kuupäeva.

3. Notariaalne testament. Seda liiki testamendi sisu ja vormiga seotud üksikasjade eest vastutab notar. Kõik notariaalsed testamendid tuleb registreerida notariaalsete testamentide keskregistris.

4. Spetsiaalset testamendivormi kasutatakse juhul, kui testamendi koostaja tervislik seisund on halb, ta ei näe või ei kuule või ei ole suuteline lugema või kirjutama. Sellisel juhul peab kohal viibima kolm tunnistajat. Nad tõendavad testamenti pärast selle ettelugemist oma allkirjaga. Dokumendis tuleb täpsustada selle kirja pannud isik, selle ette lugenud isik ja see, kuidas kontrolliti, et dokument sisaldab testaatori tegelikku tahteavaldust.

Tunnistajaks saab olla ainult teovõimeline isik. Tunnistajaks ei saa olla isik, kes on pime, kurt või tumm, ega isik, kes ei valda keelt, milles viimse tahte avaldus koostatakse, ega testamendijärgne pärija.

Selleks et testament oleks kehtiv, peab see sisaldama koostamise päeva, kuud ja aastat. Loomulikult on testamendi oluline osa see, et testamendis nimetatakse soodustatud isikud, kes päriavad kogu pärandvara, selle proportsionaalse osa või konkreetsed esemed (kes saab mille).

Kui tegemist on testaatori omakäelise testamendiga, on soovitatav, et testaator räägiks sellest lähedastele isikutele, et nad teaksid, kus testament hoiul on.

Testamendiga seotud tingimustel ei ole õiguslikke tagajärgi.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Notarid peavad oma ametiülesannetest tulenevalt registreerima notariaalse dokumendina vormistatud testamendid notariaalsete testamentide keskregistris, mida haldab notarite koda. Eespool, 1., 2. ja 4. punktis kirjeldatud viisil koostatud testamente registreerima ei pea, kuid testaatori või muu isiku taotluse alusel võib notar need hoiule võtta. Notar peab ka sellise hoiulevõtmise notariaalsete testamentide keskregistris registreerima.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Jah, seaduse nr 40/1964 ehk tsiviilseadustiku (*Občiansky zákonník*) §-s 479 on sätestatud pärandi sundosa ja soodustatud isikud, kellel on õigus pärandi sundosale (*neopomenutelný dedič*): „Alaelsed alanejad sugulased peavad saama vähemalt sama suure pärandiosa kui see, mille nad saaksid seadusjärgse pärimise korral, ning täiseelsed alanejad sugulased peavad saama vähemalt poole neile seaduse järgi saada olevast osast. Kui testamendiga on ette nähtud teisiti, on testamendi asjaomane osa tühine, välja arvatud juhul, kui konkreetsed alanejad sugulased on pärandist ilma jätud.“

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Pärimine toimub seaduse alusel, testamendi alusel või mõlemal nimetatud viisil. Kui surnud isik ei koostanud testamenti või kui eksisteerib vara, mis testamendis ei kajastu, toimub pärimine seadusjärgse pärimisjärjekorra alusel.

Esimese järjekorra pärijad

Esimeses järjekorras päriavad surnud isiku lapsed ja abikaasa võrdsetes osades. Kui laps ei päri, jaotatakse tema osa võrdsetel tema laste vahel. Kui ka need lapsed või osa neist ei päri, siis päriavad omakorda nende alanejad sugulased võrdsetes osades.

Kui surnud isikul ei ole alanejaid sugulasi või kui tema alanejad sugulased ei päri (st kõik on pärandist loobunud või ühelgi neist ei ole pärimisvõimet või kõik on pärandist õiguspäraselt ilma jätud või neid ei ole arvesse võetud), siis päriavad teise järjekorra pärijad.

Teise järjekorra pärijad

Kui surnud isiku alanejad sugulased ei päri, siis päriavad teise järjekorra pärijad, kelleks on abikaasa, surnud isiku vanemad ning samuti isikud, kes elasid surnud isikuga ühises majapidamises vähemalt ühe aasta enne tema surma ja kes sellest tulenevalt hoolitsesid ühise majapidamise eest või olid surnud isiku ülalpidamisel. Teise järjekorra pärijad päriavad võrdsetes osades, kuid abikaasa peab alati saama vähemalt poole pärandvarast.

Kolmanda järjekorra pärijad

Kui surnud isiku abikaasa ega kumbki vanemaist ei päri, siis päriavad võrdsetes osades kolmanda järjekorra pärijad, kelleks on surnud isiku õed-vennad ning isikud, kes elasid surnud isikuga ühises majapidamises vähemalt ühe aasta enne tema surma ja kes sellest tulenevalt hoolitsesid ühise majapidamise eest või olid surnud isiku ülalpidamisel. Kui ükski surnud isiku õdedest-vendadest ei päri, siis päriavad õdede-vendade lapsed asjaomase õe või venna osa võrdsetes osades.

Neljanda järjekorra pärijad

Kui ükski kolmanda järjekorra pärija ei päri, siis päriavad neljandas järjekorras võrdsetes osades surnud isiku vanavanemad, ning kui vanavanemad ei päri, siis päriavad võrdsetes osades vanavanemate lapsed.

Pärijate puudumise korral läheb pärand automaatselt üle riigile.

5 Milline ametiasutus on pädev:**5.1 pärimisasjades?**

Pärimisasjades on pädev see piirkondlik kohus (*okresný súd*), kelle tööpiirkonnas asus isiku surma ajal tema alaline elukoht, või kui surnud isikul ei olnud Slovakkias alalist elukohta, siis see piirkondlik kohus, kelle tööpiirkonnas asus tema vara, ja sellise kohtu puudumise korral kohus, kelle tööpiirkonnas isik suri. Piirkondlik kohus määrab notari, kes teeb asjaga seotud toimingud ja otsused. Notari toiminguid käsitatakse kohtu toimingutena. Notari toimingute hulka ei kuulu otsuse tegemine pärimismenetluse algatamise kohta ega välisriigis õigusabi saamise taotluse kohta, otsuse tegemine notari ja notari töötajate

ametist vabastamise kohta ning otsuse tegemine pärimisotsuse tühistamise kohta, kui hiljem leitakse, et surnud isik tegelikult elab või et surnud isiku surnuks tunnistamine on tühistatud.

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärijad esitavad notarile suulise avalduse pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise kohta või saavad sellekohase kirjaliku avalduse pärimisasja menetlevale kohtule ühe kuu jooksul pärast seda, kui kohus teatas neile nende õigusest pärand vastu võtta või sellest loobuda ja sellest, millised on asjaomase avalduse õiguslikud tagajärjed.

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Slovakkia õiguses ei ole annakuid ette nähtud.

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks ei ole eraldi avaldust ette nähtud. Kohaldatakse samasugust korda nagu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise puhul, kuid ei kohaldata ühekuulist tähtaega.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Registribüroo teavitab pädevat piirkondlikku kohut registripirkonnas aset leidnud surmajuhtumist. Kohus alustab menetlust ka omal algatusel, kui on teada saanud kellegi surmast või surnuks tunnistamisest. Kõigepealt kontrollib kohus notariaalsete testamentide keskregistrit, kas surnud isik on jätnud testamendi, koostanud notariaalse dokumendi pärandist ilmajätmise kohta või dokumendi nimetatud kahe dokumendi tühistamise kohta või avalduse kohaldatava riigisisese õiguse valiku kohta kooskõlas eriõigusaktidega, ning teeb kindlaks, millise notari kätte on dokumendid hoiule antud. Kohus teeb esialgse uurimise eesmärgiga teha kindlaks pärijad ning surnud isiku pärandvara ja võlad ning võtab vajalikud kiireloomulised meetmed pärandvara säilimise tagamiseks. Pärimisasja arutamiseks ei ole vaja korraldada istungit, kui kohus kinnitab, et pärandvara pärib üks pärija või kui pärandvara läheb automaatselt üle riigile.

Kui pärandit ei vaidlustata, väljastab kohtuvoliniku ülesandeid täitev notar pärimistunnistuse järgmistel juhtudel:

kui pärandvara pärib üks pärija;

kui pärand läheb automaatselt üle riigile;

kui pärijad on leppinud omavahel kokku pärandvara jagamises; kui surnud isiku võlausaldaja nõue moodustab osa kokkuleppes, on selle kokkuleppe pooleks ka võlausaldaja;

kui pärijad ja surnud isiku võlausaldajad on leppinud kokku, et suurte võlgadega kooratud pärandit kasutatakse võlgade tasumiseks;

kui pooled ei jõua kokkuleppele ja notar kinnitab iga pärija pärandiosa või jaotab pärandvara pärijate vahel ning otsustab, kui palju iga pärija saab;

kui notar ei kiida pärandvara jagamise kokkulepet heaks ja kinnitab iga pärija pärandiosa või jaotab pärandvara pärijate vahel ning otsustab, kui palju iga pärija saab.

Lõplik pärimistunnistus on dokument, mille alusel toimub õiguste üleminek pärijatele.

Kui otsuse tegemine pärimisõiguste kohta sõltub vaidlustatud asjaolude väljaselgitamisest ja kui kokkuleppele ei jõuta, annab kohus sellele pärijale, kelle õigus näib vähem tõenäoline, korralduse esitada lagi vaidlustatud asjaolude kindlakstegemiseks. Kohus määrab lagi esitamiseks ka tähtaja, mis ei või olla lühem kui üks kuu.

Kui pärand on kooratud suurte võlgadega ning pärijad ja surnud isiku võlausaldajad ei jõua kokkuleppele pärandvara kasutamise võlgade tasumiseks, võib kohus määrata pärandvara likvideerimise. Likvideerimismääruse kohaselt peavad võlausaldajad teatama kohtule kindlaksmääratud aja jooksul oma nõuded; vastasel korral ei võeta nõudeid arvesse.

Kohus (notar kohtuvoliniku ülesannetes) likvideerib suurte võlgadega kooratud pärandi, müües surnud isiku kogu vara hinnaga, mis vastab võrreldava vara tavahinnale. Vara müües tegutseb kohtuvolinik poolte huvides enda nimel, kuid võtab arvesse poolte ettepanekuid vara tulusamaks realiseerimiseks. Notar hoiustab likvideerimisest saadud tulu pangakontol, mille ta on selleks otstarbeks avanud. Ülejäänud vara läheb riigi omandisse tagasiulatvalt alates pärandaja surma kuupäevast.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Pärand avaneb pärandaja surma korral. Pärimistunnistusel või kohtumääruses üksnes deklareeritakse minevikus aset leidnud asjaolu. Pärandvara on siiski võimalik täielikult käsutada üksnes lõpliku pärimistunnistuse või kohtumääruse alusel.

Pärandaja surmakuupäev peab olema tõendatud surmatunnistusega, Slovakkia siseministeeriumi spetsiaalse registriosakonna väljastatud surmateatega, kui Slovakkia kodanik sureb välisriigis, või teadmata kadunud isiku surnuks tunnistamise menetluse tulemusena tehtud kohtuotsusega, kui surmakuupäeva määrab kindlaks kohus. Slovakkia kodanikke saavad surnuks tunnistada üksnes Slovakkia kohtud. Slovakkia kohtud võivad surnuks tunnistada välisriigi kodanikke, kuid sellel on õiguslikud tagajärjed üksnes alaliselt Slovakkias elavate isikute ja ainult Slovakkias asuva vara suhtes.

8 Kas pärja pärib ka sumu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Jah, pärijad vastutavad surnud isiku võlgade ja surnud isiku matustega seotud mõistlike kulude eest, kuid üksnes päritava vara väärtuse ulatuses. Pärijad ei ole kohustatud tasuma surnud isiku võlgu oma isikliku vara arvelt. Kui pärijaid on mitu, vastutavad nad surnud isiku matusekulude ja võlgade eest proportsionaalselt selle osaga, mis nad kogu pärandvarast pärisid. Kui pärand on kooratud suurte võlgadega, võivad pärijad võlausaldajatega kokku leppida, et pärandvara antakse üle võlgade katteks. Kohus kiidab selle kokkuleppe heaks tingimusel, et sellega ei rikuta seadust ega üldtunnustatud moraalpõhimõtteid.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Kinnisvara kinnistusraamatusse kandmise pädevus on kinnisvara asukohajärgsel piirkondlikul ametiasutusel. Piirkondlik ametiasutus teeb registrikande omal algatusel või omaniku või mõne teise volitatud isiku avalduse alusel. Registreerimisavaldus tuleb esitada kirjalikult ja see peab sisaldama järgmist teavet:

a) avalduse esitaja nimi (ärinimi) ja alaline elukoht (registrijärgne asukoht);

b) selle piirkondliku ametiasutuse nimi, kellele avaldus on adresseeritud;

c) ametlik dokument või muu dokument, mis tõendab kinnisomandit;

d) lisade loetelu. Registreerimisavalduse lisad on järgmised:

i) ametlik dokument või muu dokument, mis tõendab kinnisomandit; kui see puudutab seaduse alusel seatud pandiõiguse registreerimist, siis ei ole nõude olemasolu tõendavat dokumenti vaja lisada;

ii) maatüki identifitseerimise andmed, kui kinnisomandit ei ole kantud omandiõiguse tunnistusele;

iii) muud dokumendid, millel on menetluse seisukohast tõendamisväärtus.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Pärandi hooldaja määramine ei ole kohustuslik. Kui see on aga vajalik üldisest huvist või poolte olulisest huvist lähtuvalt, võtab kohus omal algatusel kiireloomulised meetmed pärandvara säilimise tagamiseks ja võib määrata ka pärandi hooldaja. Kõige sagedamini on pärandi hooldaja üks pärijatest või mõni muu surnud isikule lähedane isik, kuid see võib olla ka muu notar kui asjaomases pärimismenetluses kohtuvoliniku ülesandeid täitev notar. Slovakkia seaduste alusel määratud pärandi hooldaja erineb tavaõiguse alusel määratud pärandi hooldajast.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Testamenti täidab kohtuvoliniku ülesandeid täitev notar. Pärandina saadud vara valitsevad pärijad, kuid enne pärimismenetluse lõppemist peab neil pärandvara hulka kuuluvate esemete käsutamiseks ja muude igapäevases valitsemisest kaugemale ulatuvate toimingute tegemiseks olema kohtu luba.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Pärimismenetluse ajal võtab pärandi hooldaja kohtu poolt kindlaksmääratud piirides kõik pärandvara säilitamiseks vajalikud meetmed. Kohus määrab kindlaks pärandi hooldaja volituste ulatuse eesmärgiga tagada, et hooldajal oleks võimalik säilitada pärandvara väärtus. Pärandi hooldaja vastutab mis tahes kahju eest, mida ta põhjustab seadusega või kohtu poolt kindlaks määratud kohustuste rikkumisega. Pärimismenetluse lõpus esitab ta pärijatele lõpparuande ning kohus teeb otsuse tema tasu ja kuluhüvitise kohta. Need maksab pärandisaaja.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Pärimismenetluse lõpus väljastab notar pärimistunnistuse, mida käsitatakse kohtumäärusena. Tunnistusel esitatakse pärijate nimed ning igale pärijale minev vara ja pärandiosa.

Pärija taotluse alusel võib notar pärimismenetluse ajal väljastada pärijateringi käsitleva tõendi. See on pärimismenetlust toimetava notari väljastatav ametlik dokument, millega kinnitatakse toimekus sisalduvaid fakte ning mis on mõeldud peamiselt selleks, et tõendada pärija või muu sellise õigustatud isiku staatust, kellele peaks üle minema surnud isiku õigused (nt kindlustushüvitise saamise õigus, liikmeõigused, pooleliolevates menetlustes osaleja õigused jms).

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 06/05/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.